

Αθήνα, 6 Μαρτίου 2025

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ
του Ιδρύματος Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου
για την απόφαση του ΕΔΔΑ στην υπόθεση Χ κατά Κύπρου
(αρ. προσφυγής 40733/22), 27 Φεβρουαρίου 2025

Στις 27 Φεβρουαρίου 2025, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) εξέδωσε την απόφασή του για την υπόθεση *Χ κατά Κύπρου*. Η υπόθεση αφορά τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας ότι οι κυπριακές αρχές δεν διεξήγαγαν αποτελεσματική έρευνα και δεν άσκησαν δίωξη κατά του ομαδικού βιασμού της από παρέα αντρών στο ξενοδοχείο στο οποίο διέμενε κατά τη διάρκεια των διακοπών της όταν ήταν 19 ετών. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι η έρευνα που διεξήχθη από τις αρχές ήταν συστημικά προβληματική, οδηγώντας στη δευτερογενή θυματοποίησή της. Μάλιστα, στην εν λόγω υπόθεση η προσφεύγουσα γρήγορα μετατράπηκε από θύμα σε κατηγορούμενη. Μετά από εξαντλητικές καταθέσεις υπό δύσκολες συνθήκες, χωρίς δικηγόρο και ψυχολόγο, απέσυρε την αρχική δήλωσή της, αν και ισχυρίστηκε ότι δέχθηκε πίεση προς τούτο. Το αποτέλεσμα ήταν ότι η έρευνα για τον ομαδικό βιασμό έκλεισε αμέσως και αντικαταστάθηκε από έρευνα σε βάρος της για «δημόσια βλάβη» (άρθρο 115 ΠοινΚ) με την κατηγορία ότι κατήγγειλε ψευδώς τον βιασμό, αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε σε πρώτο βαθμό και αθώωθηκε στη συνέχεια.

Το ΕΔΔΑ αρχικά αποσαφήνισε ότι σε περιπτώσεις ειδικών εγκλημάτων, όπως ο βιασμός, η θετική υποχρέωση του Κράτους υπό το φως των άρθρων 3 (απαγόρευση απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης) και 8 (δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) σχετικά με την προστασία της σωματικής ακεραιότητας της προσφεύγουσας, επεκτείνεται και στο ζήτημα της αποτελεσματικότητας της ποινικής έρευνας, αλλά και της επανόρθωσης.

Ως προς την έρευνα των αστυνομικών αρχών, το ΕΔΔΑ παρατήρησε την τέλεση σωρείας λαθών, και πιο συγκεκριμένα, ότι οι αρχές δεν απέκλεισαν αμέσως την πρόσβαση στη σκηνή του εγκλήματος, ότι δεν προσπάθησαν αποτελεσματικά να συγκεντρώσουν το απαραίτητο υλικό DNA που μπορούσε να ρίξει περισσότερο φως στις ταυτότητες των θυτών, ότι περιόρισαν την έρευνά τους μόνο εντός του δωματίου όπου έγινε ο καταγγελλόμενος βιασμός, ενώ δεν έψαξαν τα μηνύματα στα κινητά των υπόπτων και δεν αναζήτησαν άτομα

από τον κύκλο της προσφεύγουσας που μπορούσαν να προσφέρουν χρήσιμες πληροφορίες.

Ακόμη, το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι οι εθνικές αρχές δεν εξέτασαν επαρκώς το ζήτημα της (απουσίας) συναίνεσης της προσφεύγουσας στις σεξουαλικές πράξεις, ιδίως υπό το φως των συγκεκριμένων συνθηκών. Μεταξύ άλλων, δεν έλαβαν υπόψη την ψυχολογική αλλά και τη σωματική κατάσταση στην οποία βρισκόταν, τις τοξικολογικές εξετάσεις, το νεαρό της ηλικίας της, το ότι βρισκόταν σε ξένη χώρα, και άλλα στοιχεία του φακέλου, τα οποία μάλιστα θα μπορούσαν να εξηγήσουν την ανάκληση της αρχικής της κατάθεσης. Αντίθετα, η αξιοπιστία της προσφεύγουσας φαίνεται ότι αξιολογήθηκε υπό το πέπλο έμφυλων στερεοτυπικών προκαταλήψεων και αντιλήψεων που μεταφέρουν την υπαιτιότητα και την ευθύνη στα θύματα. Εξάλλου, οι πολλαπλές και εξαντλητικές συνεντεύξεις στις οποίες υποβλήθηκε η προσφεύγουσα συνέβαλαν στη δευτερογενή θυματοποίησή της.

Στην απόφασή του, το Δικαστήριο παρέπεμψε επανειλημμένα στην Βασική Έκθεση Αξιολόγησης της Ομάδας εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Καταπολέμηση της Βίας εναντίον των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (GREVIO) για την Κύπρο και τις σχετικές διαπιστώσεις. Στην εν λόγω έκθεση, που εκδόθηκε τον Νοέμβριο του 2022, η GREVIO είχε αναφερθεί στη συγκεκριμένη υπόθεση ως χαρακτηριστικό παράδειγμα στο οποίο η υπαιτιότητα και οι ευθύνες μεταφέρονται στο θύμα (παρ. 229). Το Δικαστήριο τόνισε τις συστάσεις της GREVIO για την επείγουσα ανάγκη δημιουργίας κέντρων διαχείρισης κρίσης στα οποία τα θύματα σεξουαλικών αδικημάτων μπορούν να λάβουν ολιστική στήριξη και φροντίδα, αλλά και την ανάγκη για βελτίωση των διαδικασιών που πρέπει να ακολουθούνται στις καταγγελίες σεξουαλικής βίας.

Χωρίς να αποφανθεί περί της ενοχής των φερόμενων ως δραστών, το ΕΔΔΑ έκρινε ότι η συγκεκριμένη υπόθεση φέρνει στο φως ορισμένες προκαταλήψεις σχετικά με τις γυναίκες στην Κύπρο, που αποτέλεσαν τροχοπέδη για την αποτελεσματική προστασία των δικαιωμάτων της προσφεύγουσας ως θύματος έμφυλης βίας. Εάν οι εν λόγω προκαταλήψεις δεν ξεριζωθούν, υπάρχει ο κίνδυνος δημιουργίας κλίματος ατιμωρησίας και κλονισμού της εμπιστοσύνης των θυμάτων στο σύστημα ποινικής δικαιοσύνης, παρά την ύπαρξη του ικανοποιητικού νομοθετικού πλαισίου. Συνεπώς, το Δικαστήριο, διαπίστωσε την παραβίαση των άρθρων 3 και 8 της ΕΣΔΑ.

Το Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου τονίζει τη σημασία της εν λόγω απόφασης του ΕΔΔΑ, η οποία καταδεικνύει ότι το νομοθετικό πλαίσιο ποινικής

MARANGOPOULOS
FOUNDATION
FOR HUMAN RIGHTS (MFHR)
ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ (ΙΜΔΑ)

δίωξης σεξουαλικών αδικημάτων -όσο στιβαρό και εάν είναι- δεν επαρκεί εάν δεν εφαρμόζεται αποτελεσματικά. Απαραίτητη για τον σκοπό αυτό, είναι η κατανόηση της έμφυλης διάστασης από τους επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με θύματα και η ανάπτυξη κατάλληλων αντανακλαστικών και πρωτοκόλλων κατά τη διερεύνηση τέτοιων αδικημάτων. Η υποχρεωτική, συστηματική αρχική και δια βίου εκπαίδευση των επαγγελματιών ιδίως για την καταπολέμηση παγιωμένων στερεοτυπικών και απαρχαιωμένων αντιλήψεων, καθώς και για την ευαισθητοποίηση ενάντια στην κουλτούρα έμφυλης ανισότητας και ανισορροπίας των σχέσεων ισχύος μεταξύ ανδρών και γυναικών είναι καθοριστικής σημασίας.

Συμβουλευτική ιδιότητα με ΟΗΕ (ECOSOC και Διεύθυνση Πληροφοριών), ΟΥΝΕΣΚΟ, Συμβούλιο της Ευρώπης
Consultative status with the UN [ECOSOC (special), DPI], UNESCO (official relations) and the Council of Europe

Λυκαβηττού 1, 106 72 Αθήνα - 1, Lykavittou Str., Athens, GR 106 72

Tel.: (+30) 210 3637 455 & (+30) 210 3613 527 • e-mail: info@mfhr.gr • website: www.mfhr.gr